

پرسش نامه سومین مرحله

دوره غیر حضوری

قرآن صاعد

کتاب شریف صحیفه سجادیه

دعای ۱۵ تا ۲۱

معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها

اداره کل امور تربیتی

اداره قرآن و حدیث

«باسمه تعالی»

امام خمینی رحمه الله علیه:

صحیفه کامله سجادیه، نمونه کامل قرآن صاعد است و از بزرگترین مناجات عرفانی در خلوتگاه انس

است که دست ما کوتاه از نیل به برکات آن است. صحیفه امام خمینی، ج ۲۱، ص: ۲۰۹

منبع: صحیفه سجادیه،

دعای ۱۵ تا ۲۱

اداره قرآن و حدیث وابسته به اداره کل تربیتی معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها در راستای ترویج و انس طلاب با صحیفه سجادیه و با هدف ترویج فرهنگ غنی اهل بیت علیهم السلام و حرکت در جهت رفع مهجوریت از متون ارزشمند روایی، دوره غیر حضوری صحیفه خوانی با عنوان «قرآن صاعد» را برگزار می نماید.

آیین نامه

لذا توجه به نکات زیر جهت شرکت در این دوره حائز اهمیت است:

۱. تمام پاسخ ها با مراجعه شخص شرکت کننده باشد.
۲. پاسخ ها در برگه **ae** و با مشخصات کامل (نام و نام خانوادگی، نام پدر، کد ملی، کد تحصیلی، نام بخش محل تحصیل، شماره تماس و ایمیل) ارائه گردد.

شیوه دریافت سؤالات

- حضوری: ورودی ساختمان شهید بهشتی، طبقه همکف، سرای ثقلین؛
- غیر حضوری:

✓ سایت جامعه الزهرا سلام الله علیها به نشانی jz.ac.ir

➤ کانال جامعه الزهرا سلام الله علیها @jz_news در سروش

مهلت تحویل پاسخنامه:

مهلت تحویل پاسخنامه: ۱۳۹۷/۱۰/۲۰

روش تحویل پاسخنامه

✓ طلاب حضوری:

تحویل به ساختمان شهید بهشتی، طبقه همکف، سرای ثقلین؛

✓ طلاب غیر حضوری:

ارسال پاسخنامه تایپ شده یا pdf به پست الکترونیکی اداره قرآن و حدیث hadith@jz.ac.ir

مقدمه:

صحیفه سجاده پس از قرآن و نهج البلاغه مهم‌ترین میراث مکتوب شیعه به حساب می‌آید و همانند این دو کتاب، از نظر فصاحت و بلاغت و عمق معانی مورد توجه قرار گرفته است و اهل بیت عصمت، پیوسته مواظبت و مراقبت از این کتاب را - که میراث ارزشمند امام زین العابدین علیه السلام است - به دیگران توصیه می‌کردند.

اهمیت صحیفه سجاده از آنجاست که امام معصومی همچون حضرت سجاد علیه السلام با خدای خویش با این دعاها راز و نیاز و نیایش می‌کرده است و به بیان دیگرهم از نظر گوینده و هم از نظر مخاطب (که پروردگار است) از ویژگی خاصی برخوردار است.

صحیفه سجاده کامله، مجموعه‌ای از ۷۵ دعا و نیایش بوده است که امام سجاد علیه السلام املا نموده و امام باقر علیه السلام و برادرش زید بن علی آن را در دو نسخه نوشته‌اند. متوکل بن هارون - راوی اول صحیفه سجاده موجود - می‌گوید: پس از سفر حج، یحیی بن زید بن علی را ملاقات کرده و او را از حزن و ناراحتی امام صادق علیه السلام نسبت به شهادت زید بن علی آگاه کردم و ضمناً بدو گفتم که امام صادق علیه السلام فرمود که یحیی نیز همانند پدرش کشته خواهد شد. پس از صحبت‌هایی (که در مقدمه صحیفه آمده است) یحیی مجموعه‌ای نفیس از ادعیه امام سجاد علیه السلام را که به خط جناب زید بوده است، به متوکل می‌سپرد تا پس از کشته شدن او به دست بنی امیه نیفتد.

متوکل بن هارون این مجموعه را به امام صادق علیه السلام عرضه کرده و با نوشته امام محمد باقر علیه السلام مقابله می‌کند و هیچ تفاوتی بین آنها نمی‌یابد. او از مجموعه ۷۵ دعای صحیفه، ۶۴ دعا را می‌نویسد که در مجموعه حاضر تنها ۵۴ دعای آن موجود است.

در روایت محمد بن احمد بن مسلم مطهری فقط ۵۴ دعا چنان‌که امروزه هم از صحیفه می‌بینیم موجود است؛ بنابراین از اصل صحیفه ۲۱ دعا افتاده است و در حال حاضر آنچه از صحیفه کامله سجاده باقی‌مانده است، همین ۵۴ دعا است. ادعیه امام سجاد علیه السلام بسیار بیشتر از صحیفه سجاده مشهور

بوده است. بدین جهت بعضی از علماء با تالیف متمم صحیفه سجادیه، دیگر دعا‌های امام سجاد علیه‌السلام را جمع آوری کرده‌اند که اجمالا بدانها اشاره می‌کنیم:

الف. الصحیفه الثانیه: تالیف شیخ حر عاملی صاحب وسایل الشیعه؛ این کتاب ۶۵ دعا را آورده است.
ب. الصحیفه الثالثه: تالیف میرزا عبدالله افندی؛ این کتاب ۵۳ دعا را ذکر کرده است.
ج. الصحیفه الرابعه: تالیف میرزا حسین نوری؛ این کتاب ۷۷ دعا، - به غیر از کتابهای پیشین - را نقل نموده است.

د. الصحیفه الخامسه: تالیف علامه سید محسن امین مؤلف کتاب اعیان الشیعه؛ این کتاب ۱۸۲ دعا را که مجموع صحیفه ثالثه و رابعه و اضافی دیگر است را آورده است.

نامها:

به باور برخی صاحب نظران مسلمان، «صحیفه سجادیه» پس از قرآن و نهج البلاغه بزرگ‌ترین گنجینه حقایق و معارف الهی است و بدین رو، به آن «اُخت القرآن» (خواهر قرآن)، «انجیل اهل بیت»، «زبور آل محمد» و «صحیفه کامله» لقب داده‌اند. بزرگ تهرانی، الذریعه، ۱۴۰۳ق، ج ۱۵، ص ۱۸-۱۹.

گفته‌اند علت نامگذاری این کتاب به «صحیفه کامله» این است که نزد زیدیه نسخه‌ای از صحیفه وجود دارد که کامل نیست، بلکه در حدود نصف صحیفه کامله است. به همین سبب، امامیه صحیفه موجود نزد خویش را صحیفه کامله گویند. مقدمه مرعشی نجفی بر صحیفه، ص ۴۶ مقدمه

سوالات مرحله سوم صحیفه سجادیه (دعای ۱۵ تا ۲۱)

سوالات تستی:

۱. عبارت مقابل را کدام گزینه کامل می‌کند؟ «وَسَدَّدْنِي لِأَنَّ أَعْرَاضَ مَنْ عَشَّنِي وَأُثِيبَ مَنْ حَرَمَنِي» (دعای ۲۰)

- الف) بِالْبِرِّ - بِحُسْنِ الذِّكْرِ
ب) بِالْبِرِّ - بِالْبِرِّ
ج) بِحُسْنِ الذِّكْرِ - بِالْوَصْلِ
د) بِالصَّلَةِ - بِالْإِعْطَاءِ

۲. حضرت زین العابدین علیه السلام از خداوند متعال می خواهند که چه چیزی را هرگز (در سرآء و ضرآء و...) فراموش نکنند؟ (دعای ۲۱)

(الف) یاد خدا در نعمت هایش
(ب) محبت های خداوند
(ج) دعاهاى اجابت شده اش
(د) ضعف و فقر خود را

۳. طبق بیان امام سجاده علیه السلام گریه طولانی تا حدی که چشم کور شود، رکوع طولانی تا کمر بشکند، ناله مداوم تا حدی که لال شود و... همه این اعمال تا آخر عمر، در برابر رسیدن به کدام یک از گزینه های زیر باز هم کم است؟ (دعای ۱۶)

(الف) رهایی از عذاب و غضب الهی
(ب) شکر گذاری یک نعمت از نعمات الهی
(ج) رسیدن به بهشت و رضوان الهی
(د) بخشیده شدن حتی یک گناه

۴. کدام یک از گزینه های زیر باعث می شود که انسان برای بدست آوردن دنیا خوشحال و برای از دست دادنش غمگین نشود؟ (دعای ۲۱)

(الف) توجه به حقیقت دنیا
(ب) توجه به نعمت های حقیقی آخرت
(ج) حمد و ثنای خداوند در هر حال
(د) رعایت تقوا در زندگی

۵. امام سجاده علیه السلام برای مقابله با حيله های شیطان، کدام یک از گزینه های زیر را از خداوند متعال، مسألت نمی کنند؟ (دعای ۱۷)

(الف) توجه به معاد و عواقب اعمال
(ب) بیداری از خواب غفلت
(ج) رعایت تقوا
(د) شناخت حقیقت باطل

۶. کدام یک از عبارات زیر صحیح می باشد؟ (دعای ۴)

(الف) وَقَفَّتْ لِمُنَابَعِهِ اهل السَّداد
(ب) وَلَا أَظْلَمَنَّ وَمِنْ عِنْدِكَ هِدَايَتِي

ج) وَاِلَىٰ غَفْوٰكٍ وَنَقْتٌ

د) اَللّٰهُمَّ اسْلِكْ بِي الطَّرِيْقَةَ الْمَثَلٰى

۷. امام سجاده عليه السلام برای زمانی که عمر انسان چراگاهی برای شیطان می شود از خدای متعال چه تقاضایی دارند؟ (دعای ۲۰)

الف) توجه و توبه قبل از مرگ

ب) مرگ قبل از قطعی شدن غضب الهی

ج) استغفار و قبول شفاعت اهل بیت علیه السلام

د) تنبه و توفیق عمل صالح و رهایی از دست شیطان

۸. راهکاری که امام سجاده علیه السلام در برابر تلاش های گمراه گرانه شیطان از خداوند مسئلت می کنند چیست؟ (دعای ۱۷)

الف) توسل ب) اخلاص ج) حرز الهی د) تقوا

۹. نشانه زنده شدن سرزمین ها و شهرها در بیان امام سجاده علیه السلام چیست؟ (دعای ۱۹)

الف) شکوفایی گلهها ب) بارش باران ج) به بار آمدن میوه ها د) جاری شدن رودها

۱۰. به بیان حضرت زین العابدین علیه السلام آفتِ صفت های «عبادت-عزت نفس-داشتن مکارم اخلاق» به ترتیب چیست؟ (دعای ۲۰)

الف) شرک- منّت- عُجَب ب) عُجَب- تکبر- فخرفروشی

ج) ریا- غرور- منّت د) غفلت- فخرفروشی- شرک

۱۱. خداوند متعال طبق بیان امام سجاده علیه السلام خود را به چه صفتی وصف و به چه نامی نامگذاری کرده است؟ (دعای ۱۶)

الف) القدره و المنتقم ب) الغفار و الستار

ج) الحق و العداله د) الرحمه و العفو

۱۲. چه عملی از سوی بنده مومن باعث می شود شیطان ذلیل و خوار شود؟ (دعای ۱۷)

الف) تلاش در راه محبت الهی ب) اخلاص در عبادات

ج) عمل به واجبات د) دوری از گناهان

۱۳. اولین دعا و درخواست حضرت سجاده علیه السلام از خدای متعال در زمان بیماری چیست؟ (دعای ۱۵)

(ب) پاک شدن گناهان

(الف) چشیدن شیرینی سلامتی

(ج) دوست داشتن آنچه خدا برایش مقدر کرده

(د) آسان شدن تحمل این مریضی

سوالات تشریحی

۱. منظور امام سجاده علیه السلام از این عبارت ها را با توجه به دانش و یافته های پیشین خود شرح دهید؟
«...فَلَا تَجْعَلْ حَظِّي مِنْ رَحْمَتِكَ مَا عَجَّلْتَ لِي مِنْ عَافِيَتِكَ فَأَكُونَ قَدْ شَقِيتُ بِمَا أَحْبَبْتُ وَ سَعِدَ غَيْرِي بِمَا كَرِهْتُ» (دعای ۱۸)
۲. چرا خدای متعال در عذاب و عقوبت انسان تاخیر می کند؟ (دعای ۱۶)
۳. امام زین العابدین علیه السلام برای قلب خود چه ویژگی هایی از خداوند مسألت می نمایند؟ (دعای ۲۱)
۴. زیور صالحان و زینت متقین که امام سجاده علیه السلام از خداوند مسئلت می کنند چیست؟
۵_ مورد نام ببرید (دعای ۲۰)
۵. حضرت زین العابدین علیه السلام هنگام توبه و طلب عفو از خدا، در قبال کدام نعمت های الهی شکر گذاری می کنند؟ (دعای ۱۶)
۶. آثار فقر از منظر امام سجاده علیه السلام را بیان کنید؟ (دعای ۲۰)
۷. نعمتهای خاص الهی در زمان مریضی را با استفاده از بیانات حضرت سجاده علیه السلام نام ببرید؟ (دعای ۱۵)
۸. با توجه به دعای شانزدهم، ۵ مورد از آثار گناه را بیان کنید؟ (دعای ۱۶)
۹. امام الخاشعین علیه السلام وضعیت شب و روز خود را چگونه توصیف می کنند؟ (دعای ۲۱)
۱۰. با توجه به فقرات دعای بیستم، ۵ مورد از دعا های مربوط به روابط اجتماعی بین مومنین را بیان کنید؟ (دعای ۲۰)

در نامه حضرت صاحب الامر علیه السلام از خداوند تعالی بجزا شریف پانزده و موفقی باشد